

TAAALGENOOT

TAAALGENOOT IS DEUR DIE SA PUBLIKASIEFORUM AS DIE BESTE KORPORATIEWE PUBLIKASIE VIR 2019 AANGEWYS.

ATKV
HERFS 2020
R40 (BTW ingesluit)

9 789500 945486

SOEKE NA 'ALTERNATIEF A'

HIERDIE PRETORIASE BEELDHOUER LAAT SY
BEELDE MAANDE LANK IN DIE WIND EN WEER
STAAN OM DIE SAMELEWING SE SIENING VAN
'IDEALE SKOONHEID' UIT TE DAAG ...

PORTRAIT A UIT DIE NEW BREED-REEKS. BRONS MET PATINA OP NAMIBIESE MARMER (565 MM X 420 MM X 260 MM).

Rustige, gepoetste beelde wat iets van 'n innerlike skoonheid moet weergee, sal 'n mens kwalik in Ruhan Janse van Vuuren se ateljee teëkom. Dit is nie heelheid, volmaakte afmetings of fyn afwerking wat hom boei nie. Digitale tegnologie waarmee 'n greep op presisie binne bereik is, span hy weliswaar in, maar net tot die punt waar tradisionele beeldhouetegniek moet “oorneem”.

In sy ateljee in Pretoria staan halfgrootte figure in 'n laer-gehalte polipropileen in stille afwagting van sy aandag – sommige sonder ledemate; by ander het stukke daarvan reeds afgebreek. In die tuin staan portrette geboetseer in swart was lomerig in die son. Dié was moet mettertyd begin smelt, sê die kunstenaar. Die beeld moet sy akkuraatheid verloor. Eers dan begin die kunswerk vorm aanneem.

Soms staan 'n wasbeeld maande lank buite, in wind en weer, voordat dit Ruhan se belangstelling genoeg prikkel om dit eindelik in brons te giet. Die wasbeeld waarvan *Portrait: A* uit die *New Breed*-reeks gegiet is, het 'n jaar lank in die tuin gestaan – gebars en gebreek.

WANT NIKS IS EWIG NIE

“Waarvan ek wegstroom is om die ‘ideale’ man of die ‘ideale’ vrou te verbeeld,” sê Ruhan. “Jy weet, iets wat mooi sal lyk vir die tuin.”

In die plek van “ideale skoonheid” se beeltenis soek hy eerder na die alledaagse, die lelike en die kitsch wat deel word van sy beelde. Dit is nie net 'n geval van die oënskynlik duursame wat as 't ware geminag word nie, maar ook die oënskynlik onbenullige, soos 'n deurstop of 'n stel valstande, wat, gegiet in brons, nuwe betekenis verkry.

Hierdie verkenningstog het vroeg in Ruhan se loopbaan reeds duidelik geblyk uit 'n reeks beelde wat hy *Sam's Toys* (2002) noem; 'n verwerking van die ou polio-kollektebussies van die 1960's. Dié veselglasbeelde is in die 1980's onttrek om positiewer voorstellings van mense met gebreke te bevorder. Ruhan het verskeie weergawes in brons gegiet en afgewerk van pienk tot verdigris ('n groen patina). Anatomie is immers iets wat vir hom ondergeskik is aan visuele geslaagdheid.

“Kyk nou maar na iemand soos Michelangelo se glad afgewerkte marmerbeelde. ‘Ideaal’ is sy beelde nie,” sê hy. “Sy vroue is niks meer nie as mansfigure met borste. As Michelangelo, wat tog in staat was om 'n vrou [anatomies korrek] te teken, kies om dit nie te doen nie, dan moes hy 'n rede hê vir dié ‘foutiewe’ anatomie.”

Dit dui in 'n mate op Ruhan se wrang humorsin, waarvan daar stewige skeute in sy werk te bespeur is. Dikwels is daar ook iets Kafkaëgtig in sy bizarre en onlogiese samestellings. “Dit is 'n hele klomp idees wat ek

in een werk indruk,” sê hy. En die oorspronklike idee verander mettertyd, net soos die voorstudies in die ateljee en tuin staan en verander. “Ek stroop die beeld van sekere elemente en tegelyk voeg ek ander by. Op dié manier vind ek die kern van die werk – wat teen die einde heeltemal anders is as toe ek die beeld bedink het. Ek veronderstel dit is wat die verloop van tyd doen.”

Dit klop dus dat Ruhan aan sy beelde dink as 'n intieme dagboekhouding van die verloop van tyd. Afgesien van (en soms ondanks) die beeltenis wat hy vasvang, hoe vervorm of verwronge ook, is dit eintlik die verloop van tyd waaraan hy gestalte gee; veral die afloop van tyd. Hoe tyd se tande aan alle lewende wesens knaag en hulle verniel.

Want niks is ewig nie, meen hy. 'n Triomfantlike beeld as monument vir 'n staatsman kantel in 'n oogwink en breek in stukke. Daar is geen waarborg vir ewigheidsbetekenis nie. Net só is niks unieks nie. Daarom slyp Ruhan dikwels nie eens die gietnate weg nie (vergelyk *After Degas* uit die reeks *Deus Ex Machina*). As 'n beeld uit 'n gietvorm kom, wil hy nie die “pretensie van oorspronklikheid” valslik benadruk nie. Dis duidelik die kunstenaar torring aan die kwessie van egtheid in 'n mark waar massavervaardiging floreer.

DIE ONVOLTOOIDE EN ONVOLMAAKTE

Ruhan trek die oog eerder na toevallige, of dan vlugtige skoonheid, en hy stel dit teenoor vervorming (willekeurig én onwillekeurig), verval en toeval – ook gemanipuleerde toeval. Die “afvalstukke” op sy werkbank word deel van die voetstuk van 'n beeld (#020216) en elemente uit vorige werke word deel van 'n nuwe beeld (#820328).

Met dié “Fremdkörper”, wat afvalstukke insluit, maar soms ook met verwysings na van sy vroeëre werk, prikkel hy nie net nuuskierigheid en lok die kyker nader nie, maar hy stuit die kyker ook in sy spore en bewerkstellig 'n mate van ongemak. Dikwels balanseer die figure nie net op een voet nie, maar die inherente spanning in die werk word ook verhoog deur, byvoorbeeld, 'n hele boel bagasie wat bo die kop gehou word (#140328 uit die *New Breed*-reeks).

Soos sy voorgangers in die Renaissance wat met hul (androgene) naakfigure nie noodwendig realisme as oogmerk gehad het nie, noop Ruhan die kyker om eweneens van verwagtings van getrouheid aan die werklikheid af te sien. Hy por 'n mens aan om te herbesin oor jou begrip van realisme én skoonheid. Die onvoltooide, die onvolmaakte en die versugting na 'n alternatief seëvier in sy werk. Dit blyk veral duidelik in *Hiraeth*, sy nuutste uitstalling van bronsbeelde.

“Hiraeth” is 'n Walliese woord wat baie moedertaalsprekers aanvoer nie vertaal kan word nie. Dit kom neer op iets soos heimwee of die verlange na 'n tuiste, ►

“EK STROOP DIE BEELD VAN SEKERE ELEMENTE, EN TEGELYK VOEG EK ANDER BY. OP DIÉ MANIER VIND EK DIE KERN VAN DIE WERK – WAT TEEN DIE EINDE HEELTEMAL ANDERS IS AS TOE EK DIE BEELD BEDINK HET. EK VERONDERSTEL DIT IS WAT DIE VERLOOP VAN TYD DOEN.”

#140328 UIT DIE *NEW BREED*-REEKS, BRONS MET PATINA OP MARMER (520 MM X 120 MM X 170 MM).

RUHAN JANSE VAN VUUREN
BY TWEË WEERGAWES VAN
SAM'S TOYS.

MEER OOR DIE KUNSTENAAR

Ruhan Janse van Vuuren (39) het kuns aan die Tshwane-Universiteit vir Tegnologie studeer en sonder sy dosente Guy du Toit, Jan van der Merwe en Kevin Roberts uit. Sy spesialisvelde was skilder en beeldhou. Ná sy studiejare het hy as assistent by Dionysus Sculpture Works in Pretoria gaan werk waar hy ervaring opgedoen het in materiaal soos brons, staal, aluminium en graniet. Vier jaar later het hy besluit om op beeldhou te fokus. Sy werk is reeds in talle plaaslike en internasionale versamelings opgeneem.

'n plek, 'n era en bes moontlik 'n persoon. Die Duitsers noem dit "Sehnsucht" en dit word in die sielkunde gebruik as aanduiding van gedagtes en gevoelens oor "onvoltooide" lewenskweptes.

Die klassieke borsbeeld, gewoonlik in marmer en gemonteer op 'n voetstuk, is in die kunsgeskiedenis gereken as getroue portret – nie net van voorkoms nie, maar straks ook van identiteit. Ruhan giet so 'n borsbeeld in brons, met 'n rojale patina en gemonteer op 'n voetstuk van wit Namibiese marmer, maar *Portrait A* uit die *New Breed*-reeks laat niks van 'n herkenbare gelaat of vaste identiteit blyk nie. Trouens, dié gesigsdele ontbreek juis.

Stil is sy beelde, dalk, maar rustig nie. Spanning is daar wel, en bowenal die hunkering na iets anders. 🍀

DEUR JOHAN MYBURG
FOTO'S: LANEL DE VILLIERS

